

UMOWA

MIĘDZY RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ

A

REPUBLIKĄ MOŁDAWII

O UBEZPIECZENIU SPOŁECZNYM

RZECZPOSPOLITA POLSKA

I

REPUBLIKĄ MOŁDAWII,

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

kierując się wspólną wolą uregulowania i rozwoju stosunków dwustronnych w zakresie ubezpieczenia społecznego ustaliły, co następuje:

CZEŚĆ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1 Definicje

- (1) Do celów niniejszej Umowy, poniższe terminy i wyrażenia oznaczają:
1. „ustawodawstwo”- ustawy i inne przepisy prawne dotyczące zakresu przedmiotowego, o którym mowa w artykule 2;
  2. „władza właściwa” - w Rzeczypospolitej Polskiej minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w Republice Mołdawii ministerstwo właściwe do spraw ubezpieczenia społecznego;
  3. „instytucja właściwa” - instytucję odpowiedzialną za stosowanie ustawodawstwa;
  4. „instytucja łącznikowa” - instytucję zapewniającą koordynację i wymianę informacji między instytucjami obu Umawiających się Stron, wyznaczoną do stosowania niniejszej Umowy, jak również do informowania zainteresowanych o prawach i obowiązkach z niej wynikających;
  5. „ubezpieczony” - każdą osobę, która podlegała lub podlega ustawodawstwu którejkolwiek z Umawiających się Stron;
  6. „okres ubezpieczenia” - okresy składkowe, okresy zatrudnienia lub pracy na własny rachunek oraz okresy z nimi zrównane, przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron;
  7. „świadczenie” - wszystkie rodzaje świadczeń pieniężnych przyznawanych na podstawie ustawodawstwa każdej z Umawiających się Stron, w tym dodatki i podwyżki dotyczące tych świadczeń;
  8. „miejsce zamieszkania” - miejsce stałego zamieszkania;
  9. „miejsce pobytu” - miejsce czasowego pobytu;
  10. „członkowie rodziny” - osoby określone jako członkowie rodziny przez ustawodawstwo stosowane przez instytucję właściwą.
- (2) Wszystkie inne terminy i wyrażenia użyte w niniejszej Umowie mają znaczenie nadane im przez stosowane ustawodawstwo każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 2

Zakres przedmiotowy

- (1) Niniejszą Umowę stosuje się:
1. w Republice Mołdawii, do następujących świadczeń z państwowego ubezpieczenia społecznego:
    - a) emerytur,
    - b) rent w przypadku inwalidztwa spowodowanego przez choroby ogólne,
    - c) rent i odszkodowań z tytułu inwalidztwa spowodowanego przez wypadki przy pracy i choroby zawodowe,
    - d) rent rodzinnych dla pozostałych przy życiu;
  2. w Rzeczypospolitej Polskiej, do następujących świadczeń z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia społecznego rolników:
    - a) emerytur,
    - b) rent z tytułu niezdolności do pracy,
    - c) rent rodzinnych,
    - d) jednorazowych odszkodowań oraz rent z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
- (2) Niniejszą Umowę stosuje się również do ustaw i innych przepisów prawnych zastępujących, kodyfikujących, zmieniających lub uzupełniających ustawodawstwo.
- (3) Niniejszej Umowy nie stosuje się do ustaw i innych przepisów prawnych, które rozszerzają istniejące ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony na nowe kategorie świadczeniobiorców, jeżeli władza właściwa tej Umawiającej się Strony zawiadomi władzę właściwą drugiej Umawiającej się Strony, w ciągu sześciu miesięcy od publikacji tych ustaw lub przepisów prawnych o tym, że takie rozszerzenie Umowy nie jest przewidziane.

Artykuł 3

Zakres podmiotowy

Niniejszą Umowę stosuje się do:

1. osób, które podlegały lub podlegają ustawodawstwu jednej lub obu Umawiających się Stron;
2. osób, których prawa wynikają z praw osób określonych w punkcie 1.

Artykuł 4

Równe traktowanie

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej osoby, do których stosuje się niniejszą Umowę korzystają z tych samych praw i podlegają tym samym obowiązkom na mocy ustawodawstwa każdej Umawiającej się Strony, co jej obywatele.

Artykuł 5 Eksport świadczeń

- (1) Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, świadczenia wypłacane zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron nie mogą zostać zmniejszone, zmienione, zawieszane, wstrzymane lub skonfiskowane z powodu tego, że uprawniony ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
- (2) Postanowień ustępu (1) nie stosuje się:
  1. w Republice Mołdawii do: świadczeń państwowych, emerytur za staż pracy oraz emerytur dla niektórych kategorii obywateli;
  2. w Rzeczypospolitej Polskiej do: świadczeń przyznanych w szczególnym trybie i w drodze wyjątku.

Artykuł 6 Unikanie kumulacji świadczeń

Jeżeli postanowienia części III nie stanowią inaczej, niniejsza Umowa nie zapewnia i nie utrzymuje prawa do dwóch lub więcej świadczeń z tego samego tytułu, przyznanych za ten sam okres ubezpieczenia obowiązkowego.

CZEŚĆ II STOSOWANE USTAWODAWSTWO

Artykuł 7 Zasady ogólne

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej:

1. osoba zatrudniona na terytorium jednej z Umawiających się Stron podlega, w odniesieniu do tego zatrudnienia, ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, nawet jeżeli zamieszkuje na terytorium drugiej Umawiającej się Strony lub jeżeli główna siedziba lub zarejestrowana siedziba jej pracodawcy mieści się na terytorium tej drugiej Umawiającej się Strony.
2. osoba pracująca na własny rachunek prowadząca działalność na terytorium jednej z Umawiających się Stron podlega, w odniesieniu do tej działalności, ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, nawet jeżeli jej miejsce zamieszkania znajduje się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
3. pracownik służby cywilnej i osoba z nim zrównana podlega ustawodawstwu Umawiającej się Strony, której administracja ich zatrudnia.

Artykuł 8

Pracownicy delegowani

- (1) Jeżeli osoba zatrudniona u pracodawcy, którego siedziba znajduje się na terytorium jednej Umawiającej się Strony, zostanie delegowana na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w celu wykonywania pracy na rachunek tego pracodawcy, podlega ona ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony, pod warunkiem, że przewidywany okres wykonywania pracy nie przekracza 24 miesięcy.
- (2) Jeżeli osoba, zwykle pracująca na własny rachunek na terytorium jednej z Umawiających się Stron, czasowo przenosi tę pracę na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, nadal podlega ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony, pod warunkiem, że przewidywany okres pracy nie przekracza 24 miesięcy.
- (3) Jeżeli okres pracy przedłuży się ponad 24 miesiące, na wspólny wniosek pracodawcy i pracownika lub osoby pracującej na własny rachunek, ustawodawstwo pierwszej Umawiającej się Strony jest nadal stosowane przez kolejny okres nie przekraczający 36 miesięcy, pod warunkiem że władza właściwa drugiej Umawiającej się Strony lub instytucja upoważniona przez tę władzę, udzieli na to zgodę. Wniosek o udzielenie tej zgody musi zostać zgłoszony przed wygaśnięciem pierwszego 24-miesięcznego okresu.

Artykuł 9

Personel przedsiębiorstw transportu międzynarodowego

Osoba zatrudniona przez przedsiębiorstwo transportu międzynarodowego z siedzibą na terytorium jednej z Umawiających się Stron, które na własny lub cudzy rachunek wykonuje międzynarodowe przewozy osób i towarów koleją, drogą lądową, powietrzną lub przez wody śródlądowe, podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, z następującymi ograniczeniami:

1. osoba zatrudniona w oddziale lub stałym przedstawicielstwie przedsiębiorstwa transportu międzynarodowego podlega ustawodawstwu Umawiającej się Strony, na terytorium której znajduje się oddział lub stałe przedstawicielstwo, jeżeli nie jest to pracownik oddelegowany,
2. osoba, która jest zatrudniona głównie na terytorium Umawiającej się Strony gdzie ma miejsce zamieszkania, podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, nawet jeżeli przedsiębiorstwo transportu międzynarodowego ją zatrudniające nie ma zarejestrowanej siedziby, oddziału lub stałego przedstawicielstwa na jej terytorium.

Artykuł 10
Załoga statku

Osoba zatrudniona na statku pływającym pod banderą jednej z Umawiających się Stron podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 11
Misje dyplomatyczne i placówki konsularne

Członkowie personelu misji dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych podlegają postanowieniom Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 roku oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 roku.

Artykuł 12
Wyjątki od postanowień artykułów 7 - 10

Władze właściwe obu Umawiających się Stron lub wyznaczone przez nie instytucje, na wspólny wniosek pracownika i pracodawcy lub osoby pracującej na własny rachunek, mogą wyrazić zgodę na wyjątki od postanowień artykułów 7 - 10, w najlepszym interesie osoby lub kategorii osób.

CZEŚĆ III
PRZEPISY SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE RÓŻNYCH KATEGORII
ŚWIADCZEŃ

ROZDZIAŁ 1
Emerytury i renty

Artykuł 13
Przyznawanie emerytur i rent bez sumowania okresów ubezpieczenia

Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, dana osoba spełnia warunki do otrzymania emerytury lub renty bez konieczności stosowania artykułu 14 niniejszej Umowy, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ustala prawo do tego świadczenia i oblicza jego wysokość wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem, które stosuje, chyba że świadczenie ustalone zgodnie z postanowieniami artykułu 15 byłoby korzystniejsze.

Artykuł 14
Sumowanie okresów ubezpieczenia

- (1) Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron uzależnia nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do emerytury lub renty od przebycia określonego okresu ubezpieczenia, instytucja właściwa tej Umawiającej się

Strony uwzględnia, jeżeli jest to konieczne, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony tak, jakby zostały przebyte zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez pierwszą Umawiającą się Stronę, pod warunkiem, że okresy te się nie pokrywają.

- (2) Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron uzależnia nabycie prawa do emerytury lub renty od przebycia określonego okresu ubezpieczenia w zawodzie objętym ubezpieczeniem w systemie specjalnym, lub od wykonywania określonego zawodu lub zatrudnienia, to okresy ubezpieczenia przebyte w tym zawodzie lub w tym zatrudnieniu zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony są uwzględniane przy ustalaniu prawa do tych świadczeń.
- (3) Jeżeli po zsumowaniu, o którym mowa w ustępie (1), ubezpieczony nie nabywa prawa do emerytury lub renty, instytucja właściwa Umawiającej się Strony uwzględnia okres ubezpieczenia przebyty w państwie trzecim, z którym obie Umawiające się Strony są związane umową o zabezpieczeniu społecznym, przewidującą sumowanie okresów ubezpieczenia.

Artykuł 15

Przyznawanie emerytur i rent z sumowaniem okresów ubezpieczenia

Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron prawo do emerytury lub renty przysługuje po zastosowaniu postanowień artykułu 14 niniejszej Umowy, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ustala świadczenia w następujący sposób:

1. oblicza teoretyczną wysokość emerytury lub renty, należną w przypadku, gdyby wszystkie uwzględnione okresy ubezpieczenia zostały przebyte zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem,
2. dla określenia teoretycznej wysokości emerytury lub renty, o której mowa w punkcie 1, przy ustalaniu podstawy obliczenia uwzględniane jest wyłącznie wynagrodzenie uzyskane zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez instytucję właściwą oraz składki odprowadzone zgodnie z tym ustawodawstwem,
3. na podstawie teoretycznej wysokości emerytury lub renty, o której mowa w punkcie 1, określa rzeczywistą wysokość emerytury lub renty w oparciu o proporcję okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez instytucję właściwą przyznającą emeryturę lub rentę, do sumy wszystkich uwzględnionych okresów ubezpieczenia.

Artykuł 16

Okres ubezpieczenia krótszy niż 12 miesięcy

- (1) Jeżeli okres ubezpieczenia przebyty zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony jest krótszy niż 12 miesięcy i na podstawie tego okresu zainteresowany nie nabywa prawa do emerytury lub renty zgodnie z

tym ustawodawstwem, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony nie przyznaje tych świadczeń.

- (2) Nie naruszając postanowień ustępu (1), okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy, przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, są uwzględniane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, w której po zsumowaniu tych okresów, powstanie prawo do emerytury lub renty.

ROZDZIAŁ 2

Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Artykuł 17

Prawo do świadczeń

Prawo do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych ustala się zgodnie z ustawodawstwem, które miało zastosowanie w chwili zaistnienia wypadku albo w czasie wykonywania pracy, w wyniku której powstała choroba zawodowa.

Artykuł 18

Choroby zawodowe

- (1) Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron uzależnia przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej od stwierdzenia choroby zawodowej po raz pierwszy na terytorium tej Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony, jeżeli choroba ta została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
- (2) Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron uzależnia przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej od stwierdzenia choroby w określonym terminie po zaprzestaniu wykonywania pracy mogącej spowodować zagrożenie, instytucja właściwa uwzględnia, jeżeli to konieczne, inne prace, wiążące się z podobnym ryzykiem, wykonywane zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.
- (3) Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron uzależnia przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej od wykonywania, przez określony okres, pracy mogącej spowodować chorobę, dla celów obliczenia świadczeń uwzględniane są również okresy, podczas których taka praca była wykonywana na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 19

Pogłębienie się choroby zawodowej

- (1) Jeżeli prawo do świadczeń z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za wypłatę świadczeń z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej nawet, jeżeli nastąpiło to w okresie, gdy osoba podlegała ustawodawstwu drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli nie wykonywała na jej terytorium pracy narażającej ją na pogłębienie się choroby zawodowej.
- (2) W przypadku pogłębienia się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenie z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem pierwszej Umawiającej się Strony, podczas wykonywania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony pracy, która może pogłębić chorobę zawodową:
  1. instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej;
  2. instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegała osoba w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, które przysługuje po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałoby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

CZĘŚĆ IV

POSTANOWIENIA RÓŻNE

Artykuł 20

Uprawnienia władz właściwych

- (1) Władze właściwe obu Umawiających się Stron określają środki administracyjne niezbędne dla stosowania niniejszej Umowy.
- (2) Władze właściwe:
  1. uzgodnią w porozumieniu administracyjnym sposoby stosowania niniejszej Umowy,
  2. wyznaczą instytucje łącznikowe i instytucje właściwe w celu ułatwienia i przyspieszenia wykonywania postanowień niniejszej Umowy,

3. informują się wzajemnie o zmianach wprowadzanych do ustawodawstwa każdej z Umawiających się Stron, jeżeli zmiany te mają wpływ na stosowanie niniejszej Umowy.

Artykuł 21

Pomoc administracyjna i prawna, badania lekarskie

- (1) Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe obu Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie pomocy przy wykonywaniu postanowień niniejszej Umowy. Pomoc ta jest bezpłatna, chyba że władze właściwe ustalą, że dokonywany będzie zwrot niektórych kosztów związanych z udzielaniem pomocy.
- (2) Zaświadczenia i dokumenty, wydawane przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony, uznawane są przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe drugiej Umawiającej się Strony.
- (3) Badania lekarskie osób mających miejsce zamieszkania lub przebywających na terytorium drugiej Umawiającej się Strony przeprowadza instytucja miejsca zamieszkania lub pobytu na wniosek i na koszt instytucji właściwej. Koszty badań lekarskich nie są zwracane, jeżeli są one wykonywane dla instytucji obu Umawiających się Stron.

Artykuł 22

Ochrona danych

- (1) Wszelkie dane osobowe przekazywane między Umawiającymi się Stronami w celu stosowania postanowień niniejszej Umowy są poufne. Po przekazaniu danych stosuje się do nich przepisy prawne dotyczące ochrony danych Umawiającej się Strony, która dane przyjmuje.
- (2) Wykorzystywanie danych osobowych w celu innym niż określony w ustępie (1) może nastąpić wyłącznie za zgodą osoby zainteresowanej.
- (3) Osoby, których dane osobowe są lub mają być przekazane, mają prawo otrzymać, na wniosek, informacje dotyczące danych osobowych, które są przekazywane lub będą przekazane, mają prawo dostępu oraz prawo ingerencji do tych danych osobowych, oraz korzystania z prawa do składania zażalenia właściwej władzy krajowej do spraw ochrony danych osobowych bądź sądowni, w tym domagania się odszkodowania w przypadku nielegalnego przetwarzania danych osobowych.

Artykuł 23

Zwolnienie z opłat i uwierzytelnień

- (1) Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony przewiduje całkowite lub częściowe zwolnienie zaświadczeń lub innych dokumentów, składanych

zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony, od opłaty skarbowej, opłat sądowych, kancelaryjnych lub rejestracyjnych, zwolnienie to ma zastosowanie do wszelkich zaświadczeń lub innych dokumentów składanych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, w celu stosowania niniejszej Umowy.

- (2) Umawiające się Strony wzajemnie uznają wszystkie dokumenty lub zaświadczenia dowolnego rodzaju, niezbędne w celu stosowania niniejszej Umowy, tak jakby zostały one wystawione przez stosowne władze, bez konieczności ich uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne i konsularne.
- (3) Kopie dokumentów poświadczane za zgodność z oryginałem przez instytucję właściwą jednej Umawiającej się Strony są akceptowane, jako kopie zgodne z oryginałem, przez instytucję właściwą drugiej Umawiającej się Strony, bez dalszego uwierzytelniania.

Artykuł 24 **Składanie dokumentów**

- (1) Wnioski, skargi, odwołania od decyzji, oświadczenia, składane władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej jednej Umawiającej się Strony, są uważane za złożone w tym samym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony.
- (2) Wniosek o przyznanie świadczeń zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, jest uważany za wniosek o przyznanie odpowiednich świadczeń zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, chyba że wnioskodawca wystąpi o odroczenie ustalenia prawa do emerytury zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 25 **Stosowany język**

- (1) Dla stosowania niniejszej Umowy władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron mogą posługiwać się językiem urzędowym każdej z Umawiających się Stron.
- (2) Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony nie mogą odrzucić wniosków, odwołań ani innych, skierowanych do nich, dokumentów z tego powodu, że zostały sporządzone w języku urzędowym drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 26

Wypłata świadczeń

Instytucje właściwe każdej z Umawiających się Stron wypłacają świadczenia zgodnie z niniejszą Umową bezpośrednio osobom uprawnionym, mającym miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w walucie urzędowej swojego państwa, a w przypadku braku wymienialności tej waluty w innej walucie swobodnie wymienialnej.

Artykuł 27

Rozstrzygnięcie sporów

Władze właściwe obu Umawiających się Stron podejmą wszelkie uzasadnione wysiłki w celu rozstrzygnięcia sporów dotyczących wykładni lub stosowania niniejszej Umowy w drodze bezpośrednich konsultacji.

CZĘŚĆ V

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 28

Postanowienia przejściowe

- (1) Niniejsza Umowa nie uzasadnia żadnych roszczeń o wypłatę świadczeń za okres poprzedzający dzień jej wejścia w życie.
- (2) Wszystkie okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy są uwzględniane dla celów ustalania prawa do świadczeń wynikających z niniejszej Umowy.
- (3) Z zastrzeżeniem postanowień ustępu (1), niniejsza Umowa odnosi się do zdarzeń ubezpieczeniowych, które wystąpiły przed dniem jej wejścia w życie pod warunkiem, że zobowiązania z nich wynikające nie zostały uregulowane wcześniej w formie świadczeń skapitalizowanych.
- (4) Ustalenia dotyczące prawa do świadczeń dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy nie wpływają na prawa wynikające z niniejszej Umowy.
- (5) Świadczenia przyznane przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy mogą być, na wniosek, ponownie ustalone zgodnie z niniejszą Umową, jeżeli zmiana wynika wyłącznie z postanowień niniejszej Umowy. Jeżeli ponowne ustalenie spowoduje brak prawa lub prawo do świadczeń w kwocie niższej niż wypłacana dotychczas, polska instytucja właściwa zapewni uzupełnienie sumy wypłacanych świadczeń polskich i mołdawskich lub świadczeń mołdawskich do wysokości świadczeń wypłacanych wcześniej, pod warunkiem że świadczeniobiorca zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

- (6) W przypadku zastosowania artykułu 8 niniejszej Umowy do osób delegowanych na terytorium Umawiającej się Strony przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy uznaje się, że okresy zatrudnienia wymienione w tym artykule rozpoczną się w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 29 **Okres obowiązywania Umowy**

- (1) Niniejsza Umowa zawarta zostaje na czas nieokreślony.
- (2) Może ona zostać wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron w drodze notyfikacji, drogą dyplomatyczną, nie później niż na sześć miesięcy przed upływem danego roku kalendarzowego. W tym przypadku Umowa utraci moc w ostatnim dniu tego roku kalendarzowego.
- (3) W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy wszelkie prawa nabyte na mocy jej postanowień zostaną utrzymane, a wnioski złożone przed utratą mocy niniejszej Umowy zostaną zakończone zgodnie z jej postanowieniami.

Artykuł 30 **Zmiana i uzupełnienie Umowy**

Do niniejszej Umowy mogą być wprowadzane zmiany i uzupełnienia za obopólną zgodą Umawiających się Stron na podstawie osobnych protokołów. Protokoły te są częścią integralną niniejszej Umowy i wchodzi w życie zgodnie z postanowieniami artykułu 31 niniejszej Umowy.

Artykuł 31 **Wejście w życie Umowy**

- (1) Niniejsza Umowa podlega ratyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron.
- (2) Umawiające się Strony, drogą dyplomatyczną, informują się o zakończeniu wewnętrznych procedur umożliwiających wejście w życie Umowy.
- (3) Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po dacie otrzymania noty późniejszej.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

SPORZĄDZONO w Warszawie....., dnia 09.09.2013 r.; w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach polskim, mołdawskim i angielskim przy czym każdy z tych tekstów jest równie autentyczny. W przypadku różnic w interpretacji postanowień niniejszej Umowy, rozstrzygająca jest angielska wersja językowa.

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu
Republiki Mołdawii